

Aangepaste leerwegen 10-14 jarigen

Bezoekadres
Platterweg 30
3821 BB Amersfoort
t > 033 453 43 43
f > 033 453 43 53
e > cps@cps.nl

Aangepaste leerwegen 10-14 jarigen

Ieder kind maakt in de leeftijdsfase van 10 tot 14 jaar belangrijke ontwikkelingen door; ook in de schoolse context. In deze periode stappen leerlingen immers over van de bovenbouw van het primair onderwijs naar de onderbouw van het voortgezet onderwijs. Voor veel leerlingen levert deze overgang geen problemen op, maar er is ook een groep leerlingen waarvoor dit een risicovol moment is.

Deze risico's hebben te maken met het gebrek aan een doorlopende leerlijn voor taal/lezen en rekenen, de forse verandering in het pedagogisch klimaat en een onvoldoende passend aanbod voor de individuele leerling.

Een andere factor die de overgang van basisonderwijs naar voortgezet onderwijs risicovol maken is het feit dat leerlingen al erg vroeg, op 12-jarige leeftijd, moeten kiezen tussen vmbo en havo/vwo. Dit is met name een probleem, omdat deze keuze steeds definitiever is geworden: overstapmogelijkheden zijn in de praktijk uiterst beperkt. Een bepaalde groep leerlingen zou de mogelijkheid moeten hebben om deze keuze later te maken: na de basisvorming, als zij 14 of 15 jaar oud zijn.

CPS Onderwijsontwikkeling en advies onderzoekt en beschrijft twee van deze initiatieven:

- › Stichting OO Rijn- en Heuvelland en CVO Groep namen in februari 2008 het initiatief een '10-14 school' op te zetten, die passende onderwijsarrangementen aanbiedt aan toekomstige vmbo-leerlingen die meer doeners dan denkers zijn.

Praktijkvoorbeeld Zeist | Bron: informatiefolder

Kim is een enthousiast kind, beweegt graag en is handig. Zij heeft het op school met haar vriendinnen best naar haar zin. Ze vindt het vaak niet leuk in de klas en daarom lukt het haar ook niet altijd: op een stoel zitten en in haar schrift de sommen uit het boek maken. Dit is niet haar manier van leren. Kim is een echte dóener: door te doen leert zij het beste.

› www.cvogroep.nl

› www.rijnheuvelland.nl

- › LOGOS, stichting voor protestants-christelijk onderwijs en Christelijke Scholengroep De Hoven werken aan de opzet van 'Het Tienercollege'. De schoolkeuze van leerlingen wordt uitgesteld, waardoor leerlingen een passende overstap naar het vervolgonderwijs kunnen maken. Dit initiatief is gestart in januari 2009.

Praktijkvoorbeeld Gorinchem | Bron: uitnodigingsbrief ouderavond

"Zo hebben we met elkaar geconstateerd dat er kinderen zijn voor wie het moeten maken van een keuze voor een onderwijssoort in het VO eigenlijk te vroeg komt, of op zijn minst erg lastig is, terwijl andere kinderen al ruim voor het einde van groep 8 aan een nieuwe uitdaging toe zijn. Ook is er niet altijd sprake van een doorgaande lijn van de bovenbouw van het PO naar de onderbouw van het VO. We denken graag eens met u na over deze constatering."

› www.stichting-logos.nl

› www.csdehoven.nl

Aangepaste leerwegen

10-14 jarigen

De in de inleiding geschetste problematiek heeft geresulteerd in het project Aangepaste leerwegen voor 10-14 jarigen. In Zeist en Gorinchem zijn initiatieven genomen om voor deze groep een passend aanbod te realiseren.

Doel

Leerlingen een passend onderwijsarrangement bieden, waarmee de verschillende talenten van de leerlingen ten volle worden benut en de keuze voor het vervolgonderwijs wordt uitgesteld. De overgang van po naar vo verloopt natuurlijker en is minder risicovol.

Wie

Leerlingen stromen in op 10-jarige leeftijd en verlaten de school als 14-jarige, waarna ze doorstormen naar een reguliere vorm van Voortgezet onderwijs.

Hoe

De leerlingen volgen onderwijs op een eigen locatie. Het curriculum is aangepast aan de doelgroep, zoals die door de pilotscholen is gedefinieerd en is gericht op een goede aansluiting met het vervolgonderwijs. Er wordt een uitdagende leeromgeving geboden, waardoor leerlingen hun verschillende talenten volop kunnen ontwikkelen.

Praktijkvoorbeeld '10-14 School' Zeist

uit de informatiefolder van Zeist

Voor kinderen zoals Kim, start in augustus 2009 een nieuwe vorm van onderwijs: talentgericht onderwijs voor kinderen van 10 tot 14 jaar. Echte doeners gaan aan de slag met hun talenten. De bovenbouw van het basisonderwijs en de onderbouw van het vmbo worden geïntegreerd. Leerlingen leren precies hetzelfde als op de bestaande scholen, alleen dan op praktische wijze, aangevuld met extra talentenonderwijs. Dit nieuwe onderwijs sluit na afronding naadloos aan bij de bovenbouw van het vmbo.

Van idee naar concept

De manier waarop veranderingen in scholen verlopen, kan zeer verschillend zijn. Dit heeft onder andere te maken met de aanpak, de schoolcultuur en de wijze waarop de veranderingen worden gefaciliteerd. In de loop der tijd zijn er veel modellen en theorieën ontwikkeld over de wijze waarop veranderingen zouden moeten verlopen.

In het proces van onderwijsveranderingen met betrekking tot aangepaste leerwegen van 10-14, is een uitgewerkt projectplan het uitgangspunt en de leidraad voor veranderingen. Het projectplan geeft gedurende het ontwikkelingsproces meer inhoud en vorm aan de uitwerking. CPS *onderwijsontwikkeling en advies* volgt en beschrijft de processen op de pilotscholen en legt verbanden tussen de verschillende landelijke initiatieven. CPS denkt als externe partij kritisch mee en geeft input en ondersteuning op cruciale onderdelen van het veranderingsproces

Aangepaste leerwegen

10-14 jarigen

Praktijkvoorbeeld '10-14 School' Zeist

Van idee...

In februari 2008 sloten de Stichting Openbaar Onderwijs Rijn- en Heuvelland (Zeist) en de Stichting voor Christelijk Voortgezet Onderwijs voor Zuidoost-Utrecht (Zeist) een convenant.

Er waren hiervoor de volgende aanleidingen:

- › Het aanbod van het primair onderwijs sluit niet optimaal aan bij de behoeften van leerlingen die naar het vmbo gaan.
- › Voor een bepaalde groep leerlingen is het onderwijs in de onderbouw van het vo te theoretisch.
- › De toenemende jeugdproblematiek in Zeist wordt deels veroorzaakt door deze groep leerlingen.
- › Men wil mogelijkheden tot maatschappelijk ondernemen benutten, bijvoorbeeld bij de herinrichting van de wijk Kerckebosch in Zeist.

In het convenant zijn de volgende doelen beschreven:

- › Een doorlopende lijn po-vo garanderen door middel van een aangepaste leerweg voor 10–14 jarigen.
- › Voortijdige schooluitval terugdringen.
- › Een kleinschalige en uitdagende leer- en werkomgeving realiseren voor leerlingen die behoefte hebben aan praktijkgericht onderwijs.
- › Leraren uit po en vo de mogelijkheid bieden om in het kader van onderwijskundig ondernemerschap een nieuwe leerroute te ontwikkelen.

.....naar concept

Naast een stuurgroep, die verantwoordelijk is voor de besluitvorming, is er een projectgroep geformeerd die zich bezighoudt met de ontwikkeling van het onderwijsconcept.

Tijdens een aantal bijeenkomsten heeft de projectgroep ter voorbereiding onder meer de volgende onderwerpen uitgewerkt:

- › Voorwaarden voor de realisatie van de '10-14 School'.
- › Kenmerken van de doelgroep.
- › Competenties van de docent.
- › Effect van het onderwijssysteem op het welbevinden van de leerling.
- › Ouderbetrokkenheid.
- › Een passend curriculum.
- › Scholing docenten.
- › PR en communicatie.
- › Toelatingscriteria.

TIPS

- › Zorg voor een projectplan, dat duidelijkheid verschaft over:
 - de vraag, het probleem dat je wilt oplossen,
 - financiële mogelijkheden,
 - facilitaire mogelijkheden,
 - verantwoordelijkheden van betrokkenen,
 - procesbewaker,
 - projectleider,
 - ruim tijdspad.
- › Onderzoek subsidiemogelijkheden op gemeentelijk, provinciaal of landelijk niveau.
- › Betrek mensen uit alle lagen van de organisatie bij het proces en maak hen medeverantwoordelijk.
- › Zorg voor onvoorwaardelijke steun van de participanten.
- › Stel vast wanneer en hoe je externe participanten bij het implementatieproces wilt betrekken.
- › Laat je goed voorlichten door een juridisch adviseur.
- › Geef de ouders duidelijke, eenduidige informatie over de doelen van de '10-14 School', houd ze voortdurend op de hoogte en weet wat je wilt bereiken met de informatie.
- › Als je input vraagt, weet dan waarop en waarvoor.
- › Dromen zijn het begin van iets moois, houd steeds je doel voor ogen!

Voor meer informatie

CPS *Onderwijsontwikkeling en advies*

Aafke Bouwman | projectleider Aangepaste leerwegen 10-14 jarigen

T > 06-55824098 | E > a.bouwman@cps.nl